

AERO

Hobby

září - říjen
5/2018

Cirrus

Slovakia Demo Tour

**Nový český větroň
KKB 18KE/Diana 3**

**První Čech sám
obletěl svět**

**Genpro-akrobatická
novinka z Maďarska**

15. ročník

www.vydavatelstvo-mps.cz

Cena 76 Kč
2,80 €

Cirrus Slovakia

„Pre niekoho zážitok, pre niekoho láska na celý život.“ Slogan propagačnej a prezentačnej akcie firmy Cirrus aircraft, výhradného distribútora a predajcu lietadiel Cirrus pre český a slovenský trh. Slogan, ktorý jasne a výstižne charakterizuje novú, v poradí šiestu generáciu lietadiel Cirrus radu SR. Najbezpečnejších, najpokročilejších a najpredávanejších lietadiel súčasnosti vo svojej kategórii na svete.

Hlavnou myšlienkou celej tohtoročnej Cirrus Slovakia Demo Tour bolo v priebehu víkendu na troch známych slovenských letiskách predstaviť a priblížiť v statických aj dynamických ukážkach novým, ako aj existujúcim zákazníkom inovácie a novinky, ktoré vo svojom vnútri, ale aj navonok prinášajú lietadlá šiestej generácie G6. Polhodinový pobyt na palube lietadla počas letu so skúseným inštruktorom poskytol záujemcom odpovede na otázky týkajúce sa konštrukcie, pilotáže, základného a doplnkového vybavenia, letových vlastností,

možností financovania a servisu lietadla. Záujemci sa mohli oboznámiť s použitými technológiami a konštrukciou, novým prepracovaným dizajnom krídel obmedzujúcim pád lietadla do vývrtky, so systémom letovej stability ESP, tlačidla Blue Level Button, padákového záchranného systému CAPS, s avionikou Cirrus Perspektive+ takmer totožnou s avionikou použitou v prúdových dopravných lietadlách, jej funkciami, možnosťami využitia, vlastnosťami a mnohým ďalším.

Počas troch dní na slovenských letiskách v Šuranoch, Prievidzi a Dubnici nad Váhom – Slavnici do kabín lietadiel Cirrus SR22T usadlo niekoľko desiatok záujemcov o lietanie a oboznámenie sa s novou generáciou lietadiel G6.

Záujemcov, ktorí túžili byť súčasťou povestného „Cirrus Life“. Takmer všetky generácie od žiakov a absolventov leteckého výcviku cez profesionálnych pilotov až po bývalých vojenských stíhacích pilotov. Mal som tu česť byť pri ich lete, porozprávať sa s nimi o pocitoch, prvých dojmoch a zážitkoch z letu na novom lietadle Cirrus SR22T šiestej generácie.

Bc. Filip Tarana, študent, ATPL pilot vo výcviku:

Filip, mal si možnosť lietať s lietadlom Cirrus SR22T šiestej generácie, skús nám stručne opísať, ako let prebiehal a aké sú tvoje dojmy a pocity z letu.

„Na letisko Prievidza (LZPE), ktoré bolo jednou zo zástaviek tohtoročného Ci-

Demo Tour 2018

rus Demo Tour 2018, som prišiel s cieľom vyskúšať najnovší model lietadla Cirrus šiestej generácie. Predvážacím letom som si chcel v praxi demonštrovať, čo v skutočnosti dokáže nové moderné lietadlo, akým je Cirrus, a utvrdiť sa v teoretických poznatkoch, ktoré som v minulosti mal možnosť získať počas odborných seminárov, školení a besied od popredných gestorov Cirrus Aircraft. Po krátkej teoretickej

inštrukciami a vykonaní povinných úkonov s využitím check-listu, narolovaní na dráhu 22 a vzlete z letiska Prievidza (LZPE) sme stúpali do výšky 6000 ft. Let sme si vopred naplánovali tak, aby sme dokázali zvládnuť praktické manévry bežných a mimoriadnych situácií, s ktorými sa pilot v kabíne za letu môže stretnúť. Po deaktivácii autopilota sme uviedli lietadlo do letu na minimálnej rýchlosti s vysokým uhlom nábehu,

podobne ako pri nácviu úmyselných vývrtiek. Nová konštrukcia krídla počas celého letu na minimálnej rýchlosti zabraňovala pádu lietadla do vývrtky. Lietadlo v pravidelných intervaloch prechádzalo do mierneho náklonu s miernym striedavo pravým alebo ľavým vybočením, maximálne však oceňujem, že napriek dlhotrvajúcemu letu na minimálnej rýchlosti sa nám nepodarilo uviesť Cirrus do vývrtky. Aktívny autopilot počas stúpavého letu automatickým zásahom do serv riadenia a potlačením nedovolil za letu uviesť lietadlo do minimálnej pádovej rýchlosti. Pri lete v zatáčke s náklonom autopilot kontroloval náklon lietadla a zamedzoval pádu po krídle a blokovaním riadenia nedovolil pilotovi uviesť lietadlo do väčšieho náklonu. Na záver letu sme absolvovali „high speed approach“, keď sme na malých klapkách pri rýchlosti do 150 uzlov za krátky čas sklesali do okruhovej výšky, do polohy po vetre dráhy v používaní. Lietadlo sme dobrzdili na rýchlosť 90 uzlov, zaradili sa na finále dráhy, vysunuli plné klapky a pristáli. Nedokážem povedať, čo ma upútalo najviac. Zaujalo ma lietadlo Cirrus ako celok, ako moderné, nadčasové a bezpečné lietadlo s výkonným motorom, automaticky nastaviteľnou vrtuľou Hartzell, moderným prístrojovým vybavením, pohodlím v kabíne a v neposlednom rade svojou bezpečnosťou. Prijemne ma prekvapili výkony motora vo väčších výškach, možnosť lietať s použitím kyslíka maximálne až do hladiny 240. Aktuálne satelitné dáta o počasí METAR a TAF potrebné pre let a prístup k nim priamo na palube lietadla, mapy, dráhová a letisková navigácia. Vybavenie lietadla, letové vlastnosti, infra kamera výrazne ovplyvňujú let, jeho bezpečnosť i bezpečnosť celej posádky. Tak trochu výnimočný je systém „Automatic hypoxian descent mode“

Foto Juraj Uhlířar

ako súčasť prístrojového vybavenia Cirrus Perspective od firmy Garmin, sledujúci reakcie pilota a následne vyhodnocujúci pozornosť či skôr nepozornosť pilota následkom hypoxie spôsobenej nedostatočným prísunom kyslíka. V prípade neadekvátnej spätnej väzby zo strany pilota systém po prehodnotení situácie automaticky uvedie lietadlo do klesania na bezpečnú letovú hladinu s dostatkom kyslíka. Za obzvlášť pozitívnu ako pilot považujem taktiež možnosť plánovania a prípravy letu cez svoj telefón alebo tablet Apple – použitím mobilnej aplikácie pred vstupom do kabíny lietadla, s možnosťou následného spárovania s prístrojovým vybavením lietadla a neskorším plnohodnotným využitím pred a počas letu. Pozitívne dojmy sú vo mne a všade okolo mňa, lietanie s Cirrusom bol jeden veľký zá-

žitok, skúsenosť aj pokrok v mojej začínajúcej pilotnej kariére.

Ing. František Pytlík, bývalý vojenský stíhač pilot, akrobat, inštruktor:
Feri stal si sa súčasťou Cirrus Demo Tour. Mal si možnosť lietať s lietadlom Cirrus SR22T G6. Môžeš nám porozprávať, ako hodnotíš z tvojho pohľadu najnovší model najmodernejšieho lietadla vo svojej kategórii?

„Na letisku v Slavnici pri Dubnici nad Váhom mi bol predstavený najnovší model lietadla Cirrus SR22T šiestej generácie. Na úvod stretnutia sme prešli krátkou teoretickou inštrukciou, stručným oboznámením s vlastnosťami lietadla, predletovou prehliadkou, boli sme oboznámení s použitými technológiami a vybavením. Po usadení do kabíny, spustení motora, povinných

úkonoch, narolovaní na dráhu dubnického letiska a vzlete sme pokračovali následným stúpvavým letom po trati do výšky 4500 ft smerom na Dolný Hričov. Nasledovalo priame prístrojové ILS priblíženie na dráhu 06 letiska Žilina s opätovným vzletom a návratom po trati na letisko Dubnica. Moje pocity a dojmy z letu sú úplne príjemné, až prevkapiivé. Od pohodlnej, priestrannej a bezpečnej pilotnej kabíny cez plne digitálne prístrojové vybavenie až po najmodernejšie použité pokrokové prvky a technológie. Osobne pred samotným letom som pociťoval rešpekt pred ručným riadením „side stick“, s ktorým som sa stretol pri kategórii lietadiel GA reálne v lietadle Cirrus prvýkrát. Za pár minút letu som si na systém riadenia na boku kabíny zvykol, zžil som sa s ním a začal som to vnímať úplne prirodzene. Samotné lietadlo, jeho vybavenie, motorizácia, použitá vrtuľa sú moderné a takpovediac nadčasové, čo z pilotného hľadiska výrazne vplýva na

kvalitu a bezpečnosť letu s ohľadom na pohodu pilota a celej posádky počas celého, aj dlhotrvajúceho letu. Príjemne prevkapiený som z výkonného motora, ktorý výrazne vplýva na letové vlastnosti v stúpvavom lete, širokého spektra rýchlostí a jednotlivých prechodov me-

dzi nimi, jednoduchého lietania a ovládania lietadla aj za zhoršených poveternostných podmienok vrátane letu podľa prístrojov. ILS priblíženie je bez väčších problémov zvládnuteľné každým, aj menej skúseným pilotom. Za veľkú výhodu považujem jednoduché, praktické a pohodlné plánovanie letu,

prístup k dátam a prípravu letu priamo na palube lietadla, hlavne v prípade jednopilotnej posádky. Prístrojové vybavenie Cirrus Perspective+ pracuje niekoľkonásobne rýchlejšie a prehľadnejšie, ako sme zvyknutí pri iných lietadlách z kategórie General Aviation. Samozrejme, nesmiem zabudnúť spomenúť bezpečnostné prvky ako stabilizačný systém, modré tlačidlo LVL, infra kameru, odmrazovanie, 3D mapové podklady, nové ultra výkonné LED osvetlenie koncových oblúkov krídel. Celý let s Cirrusom šiestej generácie vo mne zanechal kopec pozitívnych dojmov a za pomerne krátky čas som získal množstvo nových informácií a skúseností.“

Ana Turšič, PPL pilot, študentka leteckej školy:

„Celé lietanie s Cirrusom by som prirovnala k novodobej a prepracovanej počítačovej videohre v reálnom prostredí s reálnymi pocitmi z letu. Bolo to lietanie úplne iné, odlišné, ale zároveň veľmi návykové, ako to, na ktoré som navyknutá počas leteckého výcviku v leteckej škole. Digitálne prístrojové vybavenie v kabíne je inovatívne a v porovnaní s klasickými analógovými prístrojmi poskytuje viditeľne väčšie množstvo informácií a dát potrebných a nenahraditeľných pre bezpečný a pohodový let s posádkou; je však potrebné si na to zvyknúť, naučiť sa ich ovládať a pracovať s nimi, čo vyžaduje pre mňa pilota vo výcviku určitý čas. Celý let vo mne vzbudzoval veľmi príjemné pocity, od samého začiatku som sa v kabíne Cirrusa cítila bezpečne. Bolo mi potešením a ctou, že mi bolo umožnené počas Cirrus Demo Tour lietať s takým vyspelým a moderným lietadlom, akým je Cirrus SR22T G6.“

Ďakujem za ochotu

JURAJ UHLIAR